

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

7 клас, I семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Природнича (ПРО)
Тип роботи	Проміжна підсумкова
Клас	7
Семестр	I
Період проведення	жовтень-листопад
Час	45 хв
Кількість завдань	18
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	[ПРО 1] Пізнання світу природи засобами наукового дослідження [ПРО 2] Опрацювання, систематизація та представлення інформації природничого змісту [ПРО 3] Усвідомлення розмаїття і закономірностей природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини; відповідальна поведінка для сталого розвитку суспільства
Предмет / курс	Географія
Модельна програма	Не специфіковано за модельною програмою

Використання роботи

Проміжну підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у 7 класі (жовтень-листопад).

Робота виконується в друкованому форматі, оскільки виконання завдань передбачає опрацювання стимулу. Для цього необхідно постійно звертатися до дослідницьких матеріалів, що зручніше організувати саме в паперовому варіанті.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені в 7 класі. Кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець адаптаційного циклу навчання [9 ПРО].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання за такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР1

- [9 ПРО 1.3.1-1] визначає і пояснює з допомогою вчителя чи інших осіб необхідні етапи дослідження, враховуючи умови його виконання
- [9 ПРО 1.4.2-3] дотримується правил безпеки життєдіяльності під час дослідження
- [9 ПРО 1.5.2-1] підтверджує / спростовує гіпотезу дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб

ГР2

- [9 ПРО 2.1.1-2] використовує самостійно сукупність даних для оцінювання природних об'єктів, явищ і процесів

ГР3

- [9 ПРО 3.2.1-3] розрізняє / систематизує / упорядковує самостійно об'єкти / явища природи за визначеними ознаками / властивостями
- [9 ПРО 3.3.1-1] установлює самостійно причиново-наслідкові зв'язки між певними явищами і процесами та їх наслідками
- [9 ПРО 3.3.1-2] використовує дослідницькі навички і базові знання про взаємозв'язки у природі для прогнозування змін природних об'єктів, явищ і процесів

Завдання, запропоновані в роботі, відповідають двом модельним освітнім програмам з географії:

- Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко

Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.);

- Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.).

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливо розробити саме ідентичне завдання, що забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом “Task_description”, де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. До речі, цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Для охоплення визначених орієнтирів оцінювання укладено цілісну роботу, яка містить **стимул й 18 завдань** різних типів.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб далі виконати завдання, які його стосуються.

Завдання — це структурні елементи роботи, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

У роботі більшість завдань (названі **дослідницькими завданнями**) стосуються **стимульних матеріалів** (названі **дослідницькими матеріалами**), які учень / учениця має брати до уваги для належного виконання завдання:

Уважно ознайомтеся з дослідницькими матеріалами, після чого виконайте дослідницькі завдання.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння: здобувати інформацію з географічних карт і графічних матеріалів, застосовувати здобуті знання і вміння в нових умовах, робити висновки, оцінювати наслідки, прогнозувати розвиток природних і суспільних процесів.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x2)	2
	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x4)	1, 3, 4, 6, 8, 9, 13, 14, 16
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з указаною кількістю правильних відповідей) (3x7)	12
	Завдання на встановлення часткової відповідності (4x5)	17
Відкрите завдання (Constructed Response Items)	Завдання на введення одно- або кількареченнєвої відповіді (пояснення, обґрунтування тощо)	5, 7, 10, 11, 15, 18

Час на виконання роботи

На виконання всієї роботи відведено **45 хв**, з яких **37 хв** — на виконання дослідницьких завдань, решта часу — на ознайомлення з інструкціями й дослідницькими матеріалами.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документ “Оцінювання роботи”.

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **36 “сирих” балів**, із них:

- за групою результатів 1 — 12 балів;
- за групою результатів 2 — 12 балів;
- за групою результатів 3 — 12 балів.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали лише за однією групою результатів.

Під час виконання учнівством завдань **на папері** варто скористатися бланками, запропонованими в документі “Оцінювання роботи”.

У разі проведення оцінювання на комп’ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за рубриками або чеклістами.

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів. Оскільки кількість “сирих” балів, якими оцінено завдання за певною групою результатів, збігається з кількістю балів у шкалі 1 – 12, Схема переведення для пропонуваної роботи не потрібна.

Список використаних джерел

1. *Рис. 1. Маршрут експедиції.* Джерело: OSVITANET. Покликання: <https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/heohrafiia-7-klas/> (змінений автором в Canva, 2025).
2. *Рис. 2. Кліматодіаграма субтропічного середземноморського типу клімату.* Джерело: Тетяна Гільберг, Андрій Довгань, Валерій Совенко. Географія: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. — Київ: Генеза, 2024. — 272 с. — с. 88.
3. *Рис.3. Кліматична карта Африки.* Джерело: OSVITANET. Покликання: <https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/heohrafiia-7-klas/>
4. *Рис. 4. Добові коливання температур у Сахарі.* Створено автором за допомогою <https://grok.com/>, 2025.
5. *Рис. 5. Озеро Чад.* Джерело: OSVITANET. Покликання: <https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/heohrafiia-7-klas/>
6. *Рис. 6. Тектонічна карта Африки.* Джерело: OSVITANET. Покликання: <https://new.osvitanet.com.ua/heohrafiia/heohrafiia-7-klas/>
7. *Рис. 7. Велика зелена стіна.* Покликання: <https://www.archdaily.com/976054/african-nations-fight-desertification-with-80000-kilometer-long-great-green-wall/61f845c83e4b3159ff00001f-african-nations-fight-desertification-with-80000-kilometer-long-great-green-wall-image>
8. *Рис. 8. Вулкан Кіліманджаро.* Покликання: <https://i0.wp.com/www.thisismeontheroad.it/wp-content/uploads/2016/11/013.jpg?w=1365&ssl=1>
9. *Рис. 9. Пустеля Наміб.* Джерело: Wikipedia. Покликання: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/04/Namibk%C3%BCste-2.jpg>
10. *Рис. 10. Сахель.* Джерело: Wikipedia. Покликання: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D1%85%D0%B5%D0%BB%D1%8C>
11. *Рис. 11. Зміна площі озера Чад.* Покликання: <https://www.grida.no/resources/7030>
12. *Рис. 12. Карта густоти населення Африки (2022 р.).* Джерело: Сергій Кобернік, Роман Коваленко. Географія: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. - Кам'янець-Подільський: Абетка, 2024. — 272 с. — с. 83.